

CZY POTRAFIĄ ROZMAWIAĆ? RELACJE
KOMUNIKACYJNE MIĘDZY INTELIGENCJĄ
A CHŁOPAMI W *WESELU* STANISŁAWA
WYSPIAŃSKIEGO

CECYLIA
BIELNIK

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Bożena Święch
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons – Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć:

Czy potrafią rozmawiać? Relacje komunikacyjne między inteligencją a chłopami w *Weselu* Stanisława Wyspiańskiego

Klasa / czas trwania zajęć:

II liceum, III technikum / 90 minut

Cele ogólne:

cel kształcący – poznanie *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego, pogłębienie wiedzy o zjawisku kulturowym (młodopolskiej ludomani), rozwój kompetencji kluczowych;

cel wychowawczy – kształtowanie wrażliwości estetycznej, postawy szacunku dla rozmówcy, pozytywnych relacji komunikacyjnych, wzrost samooceny.

Cele szczegółowe (operacyjne):

uczeń **rozwija kompetencje kluczowe:**

kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji – wyjaśnia schemat aktu komunikacji, dokonuje semantyczno-językowej analizy tekstu, skutecznie i kreatywnie porozumiewa się w języku ojczystym, dba o kulturę słowa, wyraża opinię, redaguje notatkę;

kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się – podejmuje autorefleksję, pracuje w grupie, zarządza czasem i informacjami;

kompetencje matematyczne – logicznie myśli, wnioskuje;

kompetencje obywatelskie – odpowiedzialnie działa w grupie społecznej;

kompetencje cyfrowe – odpowiedzialnie korzysta z zasobów Internetu;

kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej – dostrzega artyzm utworu;

kompetencje w zakresie przedsiębiorczości – wykazuje inicjatywę, realizuje plan zadania;

kompetencje techniczne i inżynierskie – bezpiecznie korzysta z urządzeń technicznych, organizuje stanowisko pracy umysłowej.

Metody/techniki/formy pracy:

grupowa, polisensoryczna, język filmu, burza mózgów, czytanie ze zrozumieniem, analiza semantyczno-językowa, ćwiczenia w mówieniu i redakcyjne.

Środki dydaktyczne: ICT – komputer, projektor, fragment filmu *Wesele* w reż. Andrzeja Wajdy, tekst *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego.

Opis przebiegu zajęć:

Lekcja kreatywnego spotkania z literaturą młodopolską. Uczniowie powtarzają wiedzę dotyczącą aktu komunikacji. Zapisują znany im schemat i wyjaśniają wzajemne zależności elementów składowych. Poznają pojęcie aktu interlokucyjnego

i interlokutora. Zastanawiają się, co stanowi o istocie sztuki rozmowy. Oglądają fragment filmu *Wesele* w reż. Andrzeja Wajdy. W grupach pracują z tekstem realistycznej części młodopolskiego arcydzieła, *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego. Dokonują *świadomego wyboru sceny i wnikliwie ją analizują*. Określają status kolejnych rozmówców oraz treść i jakość formułowanych komunikatów językowych. Zwracają uwagę na szacunek dla rozmówcy (obecność lub jego brak). Wskazują cytaty w funkcji argumentacyjnej. Dokonują podstawowej, semantyczno-językowej analizy wypowiedzi gości weselnych. Oceniają relacje komunikacyjne między inteligencją a chłopami. Wnioski zapisują w notatce syntetyzującej. Nauczyciel motywuje i wspiera. Ocenia czytanie ze zrozumieniem, pracę z tekstem, poprawność wniosków dotyczących postawy rozmówców w danej scenie oraz ich relacji komunikacyjnych. Uwzględnia w ocenie możliwości psychofizyczne uczniów, aktywność i wkład pracy.

Komentarz metodyczny:

Nauczyciel indywidualizuje pracę z uczniami, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i specjalne potrzeby edukacyjne. Uczniowi z dysleksją rozwojową proponuje podkreślenie ołówkiem ważniejszych cytatów. Jeśli trzeba, kieruje i pomaga. Przypomina o koncentracji. Nie wymaga głośnego czytania fragmentów utworu literackiego. Umożliwia mu pracę we własnym tempie. Natomiast uczniowi uzdolnionemu humanistycznie proponuje wybór sceny i dokonanie wnikliwej analizy użytych przez rozmówców środków językowych oraz krytyczną ocenę ich wpływu na relację komunikacyjną i porozumienie.